

Miljørapport:

- Forslag til Kommuneplantillæg nr. 32
- Forslag til Lokalplan nr. 140 – For et sommerhusområde ved Gedebakkevej

Indhold

Miljørapport.....	2
Ikke teknisk resume	2
Vurdering af miljøpåvirkningerne.....	2
Afværgeforanstaltninger	3
Overvågning.....	3
Indledning	3
Lovgrundlag og proces for miljøvurdering	3
Afgrænsning af miljørapport	5
Høring af afgrænsning	5
Oversigt over indholdet i miljørapporten.....	7
Miljømålsætninger	7
0-alternativet	7
Miljøvurdering	7
Natur.....	7
Bilag IV-arter	8
§3-arealer	20
Skovarealer	22
Flora og fauna.....	23
Spredningskorridorer.....	24
Landskab.....	25
Bygge og beskyttelseslinjer	25
Landskabelig værdi og visuel påvirkning	26
Bynær natur og rekreative områder.....	27
Konklusion	28
Samlet vurdering – miljømålsætninger	28
Fremtidig tilstand hvis kommuneplanen og lokalplanen ikke vedtages (0-alternativ)	30
Afværgeforanstaltninger	30
Overvågning.....	32
Sammenfattende redegørelse	32

Miljørapport

Alle planer, der handler om fysisk planlægning og arealanvendelse, fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser til projekter og er udarbejdet af en myndighed, er underlagt miljøvurderingsloven.

I kapitlet Miljørapport findes en miljøvurdering af Forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 – For et sommerhusområde ved Gedebakkevej omhandlende et sommerhusområde ved Gedebakkevej.

Ikke teknisk resume

Den 15. januar 2022 trådte et landsplandirektiv for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen i kraft. Landsplandirektivet giver mulighed for, at det kan bygges op til 33 sommerhuse i området ved Gedebakkevej. For at muligheden i landsplandirektivet kan udnyttes, skal der udarbejdes en kommuneplantillæg og lokalplan for sommerhusområdet, som blandt andet skal overføre området fra landzone til sommerhusområde.

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 er udarbejdet efter anmodning fra grundejer, som ønsker mulighed for at udstykke den sydlige del af landsplandirektivets udlæg til 9 sommerhusgrunde, ved Gedebakkevej i Vester Sømarken.

Med lokalplanen fastlægges blandt andet hvordan sommerhusgrundene skal placeres i området, hvordan veje til sommerhuset skal ligge og hvordan bebyggelsen skal være i omfang og udseende, så sommerhusområdets etablering sker under hensyntagen til områdets natur og landskabelige værdier.

Planerne startede med at gennemgå en screening for miljøvurderingspligt, der pegede på at to miljøfaktorer kunne påvirkes. I det videre arbejde med miljøvurderingen er følgende miljøfaktorer blevet udpeget som de, der kan berøres væsentligt af lokalplanen:

> Potentiel påvirkning af arter og arealer

> Potentiel påvirkning af landskab

Vurdering af miljøpåvirkningerne

Når Kommuneplantillæg nr. 32 og Lokalplan nr. 140 vedtages endeligt, kan følgende indvirkninger på miljøtilstanden forventes:

Påvirkning af arter og arealer

Der forventes i planområdet en:

- ingen væsentlig påvirkning af stor vandsalamander, såfremt de i rapporten opstillede afværgeforanstaltninger efterleves.
- mindre væsentlig påvirkning af skovarealet i området, da der fældes skov for at gøre plads til sommerhusene. Påvirkningen er søgt gjort mindst mulig ved at stille vilkår om bevarelse af beplantningsbælter og bibeholdelse af mest mulig skov på matriklerne.
- væsentlig påvirkning af områdets fauna, særligt Lærkefalkens potentielle yngleområde. Der er tidligere observeret ynglende Lærkefalk i planområdet, men det er ikke en fast begivenhed. Ved at sikre at mest muligt beplantning bevares på grundene, søges påvirkningen mindst mulig.
- mindre væsentlig påvirkning af området som spredningskorridor. Området er i kommuneplanen udpeget som potentiel økologisk forbindelse. Denne status påvirkes af ændringen, og er forsøgt mindsket ved at sikre at der fortsat er bibeholdt meget skov i området ligeledes er 2 områder blevet §3 beskyttet.

Påvirkning af landskab

Der forventes i planområdet en:

- væsentlig påvirkning af den landskabelige værdi, da planområdet ligger som en kile mellem de eksisterende sommerhusområder. Påvirkningen er søgt mindsket ved at sikre beplantningsbælter langs Gedebakkevej samt vilkår om at husene skal fremgå naturligt ved at sommerhusene skal beklædes med træ og fremstå i naturens farver.
- mindre væsentlig påvirkning af områdets rekreative værdier. Ved at området bebygges ændrer området status fra at være et skovområde hvor offentligheden har ret til færdsel til et sommerhusområde. Planområdet er dog en mindre del af skovområdet, hvor det fortsat vil være muligt at færdes.

Afværgeforanstaltninger

Tidligt i processen med udarbejdelsen af planerne er der inddraget fagpersoner og myndighedsområder, så planerne er undervejs blevet tilrettet for at imødegå negative påvirkninger. Derudover stilles der vilkår om:

- afværgeforanstaltning om at etablere en bunke med dødt ved og en træstamme på hver sommerhusgrund, for at sikre områdets økologiske funktionalitet som potentielt rasteområde for stor vandsalamander opretholdes.
- afværgeforanstaltning om anlægsperiode eller etablering af paddehegn

Overvågning

Det vurderes at det ikke er nødvendigt at opstille overvågningsprogrammer for at sikre at de opstillede afværgeforanstaltninger efterleves.

Indledning

Bornholms Regionskommune har udarbejdet et forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og Lokalplan nr. 140, der muliggør etableringen af 9 sommerhuse i et naturområde mellem 2 sommerhusområder.

Forslag til kommuneplantillæg nr. 32 fastsætter rammerne for lokalplanlægningen, så som fremtidig zone, områdets anvendelse og bebyggelsens maksimale omfang, for så vidt angår bebyggelsesprocent, etageantal og bygningshøjder. Forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 indgår i et planhierarki og er et tillæg til Bornholms Kommuneplan 2020. Forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 vil gøre det muligt at etablere et sommerhusområde på Gedebakkevej.

Forslag til lokalplan nr. 140 konkretiserer og præciserer hvordan rammerne for området i kommuneplanen kan udnyttes, herunder blandt andet bebyggelsesstruktur, bebyggelsens omfang og udseende, vejadgang, samt hvordan de ubebyggede arealer skal fremstå. Forslag til Lokalplan nr. 140 for sommerhusområde ved Gedebakkevej indgår i samme planhierarki og udarbejdes med baggrund i forslag til Kommuneplantillæg nr. 32, som bidrager til at sikre, at der ikke er modstrid mellem lokalplan og kommuneplan. Forslag til Lokalplan nr. 140 øger detaljeringsgraden i planlægningen yderligere i forhold til de rammer, der udlægges med forslag til Kommuneplantillæg nr. 32.

Nærværende miljøvurdering af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 skal handle om de miljøemner som, kan blive væsentligt påvirket på baggrund af de samlede muligheder som kommuneplantillæg og lokalplan kommer til at give

Lovgrundlag og proces for miljøvurdering

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 er omfattet af miljøvurderingslovens § 2, stk. 1, idet kommuneplantillægget udarbejdes inden for fysisk planlægning og arealanvendelse, fastlægger rammer for fremtidige anlægsstilladelser til projekter og er udarbejdet af en myndighed.

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 er først blevet screenet for miljøvurderingspligt efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1. Screeningen faldt ud til miljøvurderingspligt

og forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 er på den baggrund fundet miljøvurderingspligtig efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3.

Afgrænsning

En miljøvurdering af en plan udmønter sig i en miljørapport. Forud for udarbejdelse af miljørapporten, skal der foretages en afgrænsning af miljørapportens indhold, jævnfør miljøvurderingslovens § 11.

Afgrænsningsnotatet udarbejdes på baggrund af en beskrivelse af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140. Berørte myndigheder kan afgive høringssvar med hensyn til indhold, metode og alternative løsninger, jf. miljøvurderingslovens § 32, stk. 1, nr. 2.

Vurdering og miljørapport

Miljøvurderingen bliver udført og beskrevet i en miljørapport, jævnfør miljøvurderingslovens § 12 og bilag 4. Miljørapporten beskriver planens sandsynlige påvirkninger på de miljøfaktorer, som er udvalgt i afgrænsningen af rapporten. I miljørapporten fremgår også en vurdering af, om de sandsynlige påvirkninger er væsentlige.

Offentlig høring

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 samt ledsagende miljørapport kommer i offentlig høring, jf. miljøvurderingslovens § 32, stk. 1, nr. 3. Offentligheden og berørte parter har mulighed for at give høringssvar til både forslaget til kommuneplanen og til miljørapporten.

Godkendelse og vedtagelse

Det endelige Kommuneplantillæg nr. 32 og Lokalplan nr. 140 lægges til godkendelse og vedtagelse hos kommunalbestyrelsen. Høringssvar fra den offentlige høring bliver gennemgået og miljørapporten får et nyt kapitel, som hedder "Sammenfattende redegørelse", jævnfør miljøvurderingslovens § 13. Dette kapitel beskriver hvorledes miljøvurderingen og indkomne høringssvar har indvirket på beslutningen om at vedtage den endelige plan.

Offentliggørelse

Den endeligt godkendte eller vedtagne plan, miljørapporten og den sammenfattende redegørelse offentliggøres, jf. miljøvurderingslovens § 34, stk. 1. Klagemuligheder og klagefrister fremgår af offentliggørelsen.

Overvågning

Miljørapporten vurderer og beskriver eventuelle behov for overvågning af planens miljømæssige konsekvenser, jf. miljøvurderingslovens § 12, stk. 4. Overvågningsprogrammet vedtages i forbindelse med den endelige vedtagelse af planen. Den planlagte overvågning gennemføres som beskrevet i miljørapporten.

Lovhenvisninger

Miljøvurderingsloven: Lovbekendtgørelse nr. 4 af 03. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

Interessekonflikt i screeningsafgørelse

Forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 gennemgik en screening for miljøvurderingspligt, der viste at planerne skulle gennemgå en egentlig miljøvurdering. I screeningsafgørelsen fremgik følgende afsnit omkring interessekonflikt:

Bornholms Regionskommune, Center for Miljø, Plan og Kultur, - team Plan er planlæggende myndighed og har samtidig deltaget i høringen som berørt myndighed. Det har ikke været muligt at placere planlæggerrollen og berørt myndighedsrollen for planområdet i forskellige teams i kommunen, da begge dele kræver faglig indsigt indenfor planlægning.

Af hensyn til at imødegå interessekonflikter, er der derfor foretaget en fordeling af opgaver, så det er forskellige medarbejdere, som varetager funktionerne som henholdsvis planlægger og berørt myndighed.

Planlæggerrollen varetages af Thomas Petersen, som har udarbejdet planforslagene. Rollen som berørt myndighed har været varetaget af Søren Bregendorf.

Myndighedsfunktionen i forhold til miljøvurderingsloven er placeret i Center for Miljø, Plan og Kultur – team Miljø og varetages af Lærke Lina Skovbjerg. Leder for Miljø, Michael Brandt-Bernbom, er blevet orienteret om interessekonflikten og har godkendt løsningen. Bornholms Regionskommune lader samtidig interessekonflikten fremgå tydeligt af denne afgørelse, for på den måde at sikre gennemsigtighed.

I forbindelse med miljøvurderingen har samme problematik omkring berørt myndighed og planlæggende myndighed været gældende. Bornholms Regionskommune har løst det ved følgende afsnit:

Interessekonflikt i miljørapport

Bornholms Regionskommune, Center for Miljø, Plan og Kultur, - team Plan er planlæggende myndighed og har samtidig deltaget i høringen som berørt myndighed. Det har ikke været muligt at placere planlæggerrollen og berørt myndighedsrollen for planområdet i forskellige teams i kommunen, da begge dele kræver faglig indsigt indenfor planlægning.

Af hensyn til at imødegå interessekonflikter, er der derfor foretaget en fordeling af opgaver, så det er forskellige medarbejdere, som varetager funktionerne som henholdsvis planlægger og berørt myndighed.

Planlæggerrollen varetages af Thomas Petersen, som har udarbejdet planforslagene. Rollen som berørt myndighed har været varetaget af team Plan, men afdelingen har ikke afgivet høringssvar i forbindelse med høringen af afgrænsningsnotatet til denne miljørapport.

Myndighedsfunktionen i forhold til miljøvurderingsloven er placeret i Center for Miljø, Plan og Kultur – team Miljø og varetages af Lasse Harder Kirkegaard. Chef for Miljø, Linda Matzen er blevet orienteret om interessekonflikten og har godkendt løsningen. Bornholms Regionskommune lader samtidig interessekonflikten fremgå tydeligt af denne afgørelse, for på den måde at sikre gennemsigtighed.

Afgrænsning af miljørapport

En miljøvurdering af en plan udmønter sig i en miljørapport. Forud for udarbejdelse af miljørapporten skal der foretages en afgrænsning af miljørapportens indhold.

Afgrænsningen foregår ved, at Bornholms Regionskommune først skriver et udkast til afgrænsningsnotat. Udkastet beskriver hvilke mulige påvirkninger på miljøet, kommunen vurderer er relevante at medtage i en miljørapport. Dette udkast kommer i høring hos berørte myndigheder. Bornholms Regionskommune fastlægger den endelige afgrænsning på baggrund af udkastet og de høringssvar, kommunen modtager fra de berørte myndigheder.

Udkastet til afgrænsningsnotat er udarbejdet på baggrund af en beskrivelse af de to planer og en gennemført screening for miljøvurderingspligt af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140. Denne screening viste en væsentlig miljøpåvirkning på 2 miljøfaktorer. Udkastet til afgrænsningsnotat foreslår, at det er de to miljøfaktorer, som bliver belyst i miljørapporten.

Efter afgrænsningen er arbejdet med at gå fra indledende beskrivelser af planerne til egentlige forslag til planerne foregået sideløbende med udarbejdelsen af miljørapporten. Der er fin overensstemmelse mellem planbeskrivelsen, som afgrænsningen er udarbejdet på baggrund af, og det efterfølgende forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140.

Høring af afgrænsning

Bornholms Regionskommune har udarbejdet et afgrænsningsnotat, der identificerer de miljøfaktorer, der sandsynligvis vil blive påvirket af gennemførelsen af de anlæg og aktiviteter planerne muliggør.

Afgrænsningsnotatet har været i høring hos berørte myndigheder i perioden 9. juli 2025 til 15. august 2025. De berørte myndigheder fik mulighed for at kommentere forslaget til afgrænsningen af miljørapporten,

herunder at komme med forslag til miljøforhold og alternative løsninger, der burde belyses. De hørte myndigheder var:

- Bornholms Museum
- Bornholms Regionskommune - Center for Miljø, Plan og Kultur

Der er indkommet høringssvar fra Bornholms Regionskommune – Center for Miljø, Plan og Kultur.

Center for Miljø, Plan og kultur svarer for de fleste myndighedsområder, at de ikke har bemærkninger.

Center for Miljø, Plan og Kultur indsender dog tre høringssvar med følgende bemærkninger:

- Under miljøfaktoren 'natur' underemne '§ 3 arealer' i afgrænsningsnotatet bemærkes følgende til tidligere afgivet høringssvar, i forbindelse med screening, at: I området omkring planområdet ligger flere arealer, som er registreret som beskyttet natur – henholdsvis som hede, overdrev og søer. Planen vurderes ikke at påvirke disse arealer. I selve planområdet er der to lysåbne arealer, som i en længere årrække har henligget som udyrkede. Arealerne har ikke tidligere været registreret som beskyttet natur. Bornholms Regionskommune har besigtiget de to arealer. Begge har en række overdrevsarter. For at afklare arealernes beskyttelsesstatus ønsker kommunens naturmyndighed, at foretage en besigtigelse af arealerne i løbet af sommeren for herefter at foretage en endelig vurdering af arealernes beskyttelsesstatus. Hvis arealerne endeligt vurderes at være beskyttet overdrev, vil eventuel etablering af sommerhuse, indkørsler med videre på arealerne kræve dispensation fra lovgivningen. Da lovgivningen er restriktiv, vurderer Bornholms Regionskommune, at dispensation ikke vil kunne gives. Dette punkt behandles nærmere i miljørapporten.
- Under miljøfaktoren 'natur' underemne 'skov' bemærkes følgende til tidligere afgivet høringssvar, i forbindelse med screening, at: 'Dog vil der i lokalplanen blive stillet krav om, at områdets træbevoksede karakter bevares, ved at træbeplantningen langs lokalplanområdets afgrænsning samt langs Gedebakkevej skal bevares i en bredde på 10 meter, og at øvrig træbeplantning kun må fjernes inden for en afstand af boligbebyggelsen og sekundærbebyggelse integreret heri på 5 meter'. I den nye udstykningsplan står der nogle steder er 10 m og nogle steder 15 m træbevoksning langs lokalplanområdets afgrænsning. Det er en detalje i forhold til afgrænsningsnotatet, da det ikke betyder noget for, hvilke emner, som skal indgå i miljørapporten. Det kunne håndteres ved at ændre formuleringen i teksten til 'i en bredde på mindst 10 m'.
- Under miljøfaktoren 'trafik' bemærker vejmyndigheden til tidligere afgivet høringssvar, i forbindelse med screening, at: I den nye udstykningsplan sker der en mindre ændring af vejadgange til den offentlige vej Gedebakkevej. Placering af vejadgangene vil fortsat kunne accepteres idet færdslen på Gedebakkevej umiddelbart er begrænset. Det giver umiddelbart ikke anledning til bemærkninger eller ændring i høringssvaret fra vejmyndigheden.

Høringssvaret vedrørende '§3 arealer' og 'skov' er der taget hensyn til i forslaget til lokalplan nr. 140 ved at udstykningsplanen er tilpasset udbredelsen af arealerne, hvilket det uddybes yderligere i miljørapporten.

Høringssvaret vedrørende 'trafik' er præciseringer, der understøtter afgrænsningsnotatets konklusion om, ikke at medtage miljøfaktorerne i miljørapporten. Høringssvarene ændrer ikke på afgrænsningen af miljørapporten.

Oversigt over indholdet i miljørapporten

På baggrund af udkast til afgrænsningsnotat samt høringssvar fra berørte myndigheder, er det fastlagt at følgende miljøfaktorer skal behandles i miljørapporten:

Miljøfaktorer	Vurderingskriterier	Databehov	Indikatorer
Natur	Potentiel påvirkning af arter og arealer	Bilag IV-arter §3-arealer Skovarealer Flora og fauna Spredningskorridorer	kvalitative kvantitative
Landskab	Potentiel påvirkning af landskab	Bygge og beskyttelseslinjer Landskabelig værdi og visuel påvirkning Bynær natur og rekreative områder	kvalitative kvantitative

Miljømålsætninger

Endvidere skal miljørapporten indeholde en vurdering af, hvorvidt forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 kan fremme eller udgøre en hindring for realisering af miljømålsætninger, som er fastsat i planer og strategier vedtaget lokalt, regionalt, nationalt eller internationalt.

0-alternativet

Der er ikke indkommet høringssvar med forslag til alternative løsninger. I miljørapporten indgår derfor kun vurdering af 0-alternativet.

0-alternativet er i denne sammenhæng fastlagt som den udvikling, der kan forventes, hvis de planmæssige muligheder beskrevet i forslag til Kommuneplan nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 ikke gennemføres.

0-alternativet udgør samtidig sammenligningsgrundlaget for miljøvurderingen. De muligheder forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 giver, holdes således op mod områdets udvikling, hvis mulighederne i planerne ikke realiseres mod den gældende kommuneplans retningslinjer og indhold for planområdet.

Miljøvurdering

Forslag til Lokalplan nr. 140 er en lokalplan, der fastlægger den detaljerede planlægning for et sommerhusområde på Gedebakkevej tilhørende det område udlagt i forslag til Kommuneplantillæg nr. 32.

For hver af de to miljøfaktorer, som skal undersøges nærmere i miljørapporten, beskrives først den miljøstatus der er i dag, forud for vedtagelsen af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 (0-alternativet).

Derefter følger den egentlige miljøvurdering med en beskrivelse af, hvordan de enkelte miljøfaktorer bliver påvirket af de muligheder forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 giver.

Til sidst i miljørapporten beskrives konsekvenserne og den sandsynlige udvikling, hvis forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 ikke vedtages.

Natur

Miljøfaktoren Natur er delt i fem underemner i de fem følgende afsnit:

- Bilag IV-arter
- §3-arealer
- Skovarealer
- Flora og fauna
- Spredningskorridorer

Det er både dyre- og plantelivet bredt samt enkelte sårbare arter, der kan blive påvirket af de muligheder forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 giver.

Bilag IV-arter

Bilag IV-arter er arter, som er omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, og som er hjemmehørende i Danmark. Disse arter er særligt beskyttede, hvilket omfatter blandt andet forbud mod:

Alle former for forsætlig indfangning eller drab af enheder af disse arter i naturen

Forsætlig forstyrrelse af disse arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer

Beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder

Der må ikke gives tilladelse til projekter eller vedtages planer, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter i deres naturlige udbredelsesområder.

Yngleområder defineres i denne sammenhæng som områder, der er nødvendige for (1) parring eller kurtisering, (2) redebygning, hulebygning, fødsel eller æglægning, (3) opvækst af yngel og unger. Rasteområder defineres som områder, der er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, når de er i hvile. Områder, der alene benyttes til fødesøgning, er således ikke omfattet af beskyttelsen, medmindre de samtidig bruges som yngle- eller rasteområde.

For nogle arter er yngle- eller rasteområder sammenfaldende. Det gælder for eksempel markfirbenet, som solbader samme steder, som den lægger æg.

Ved vurderingen af påvirkning på yngle- og rasteområder kan anvendes princippet om økologisk funktionalitet (en bred økologisk betragtning) af yngle- eller rasteområder. Det skal i den forbindelse sikres, at den økologiske funktionalitet af den pågældende bestands yngle- og rasteområder samlet set opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. Det gælder således ikke for det enkelte træ, den enkelte sten med videre, men for området samlet, at områdets økologiske funktionalitet for den specifikke art skal opretholdes.

Der er i arbejdet med forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 fremkommet oplysninger om observationer af flere bilag IV-arter indenfor eller i kort afstand af området omfattet af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140. Bilag IV-arter kan blive direkte påvirket af de muligheder, som lokalplanen giver, og der skal derfor foretages en vurdering af denne påvirkning. I dette afsnit lægges der særlig vægt på at beskrive bilag IV-arternes biotopkrav, tilstedeværelse i området, samt en vurdering af om den økologiske funktionalitet for arterne kan opretholdes.

Miljøstatus

Bornholms Regionskommune vurderede ved en indledende gennemgang på baggrund af planområdets eksisterende karakter og registrerede forekomster af Bilag IV-arter i nærheden af området, at det ikke umiddelbart kunne udelukkes, at arealet kunne udgøre et levested for flagermus, markfirben samt paddearterne stor vandsalamander, løvfrø og springfrø, som alle er på Bilag IV.

I forbindelse med udarbejdelsen af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 har Bornholms Regionskommune derfor foretaget nærmere undersøgelser af området for at kortlægge, om der lever bilag IV-arter indenfor og umiddelbart udenfor området. For at kunne inddrage hensyn til markfirben, padder og flagermus i planlægningen for området, og som grundlag for vurderingen af, hvorvidt den økologiske funktionalitet for arterne i området kan opretholdes, har Bornholms Regionskommune foretaget undersøgelser af markfirben og padder og fået foretaget undersøgelser af forekomsten af flagermus i området.

Undersøgelserne af markfirben og padder er foretaget af Bornholms Regionskommune selv og undersøgelsen for flagermus er foretaget af ekstern konsulent. Undersøgelserne omfatter registrering af forekomst og udbredelse af bestande samt vurdering af potentielle levesteder i området.

Markfirben

Bornholms Regionskommune har foretaget besigtigelser af to arealer i/ved lokalplanområdet omkring Gedebakkevej med det formål at undersøge, om der er forekomst af markfirben på arealerne.

Markfirben kan have yngle- og rasteområde på blandt andet overdrevs- og hedearealer. Kerneelementer for velegnede leveområder for markfirben er blandt andet partier med løs, veldrænet, soleksponeret jord, oftest af sandet eller gruset karakter, soleksponerede skråninger, løstdækkende, lav busk- eller urtevegetation samt spredte småbuske.

Planområdet udgøres af lysåbne udyrkede arealer og skovarealer. Området er sandet og ligger i kanten af et skovklædt klitterræn, som fortsætter mod syd til kysten ca. 330 m syd for planområdet. Øst og nord for planområdet er der lysåbne hede- og overdrevsarealer. Området er således en mosaik af lysåbne og skovklædte arealer på sandet bund. Jordarten i området er flyvesand og jordtypen er grovsandet jord (JB-1).

Bornholms Regionskommune har vurderet, at de lysåbne eller delvist lysåbne dele af planområdet i nogen grad indeholder kerneelementer for markfirben i form af løstdækkende, lav busk- eller urtevegetation og spredte småbuske samt partier med løs, veldrænet, soleksponeret jord af sandet karakter.

Bornholms Regionskommunes har gennemgået de tilgængelige databaser Arter.dk og Naturbasen. Der er ved et parkeringsareal ca. 260 m syd for planområdet i 2024 registreret markfirben. Der er ikke nogen registreringer af markfirben eller ikke andre registreringer af markfirben i planområdet eller i umiddelbar nærhed heraf.

Indledende undersøgelse af arealerne

Bornholms Regionskommune har indledningsvist vurderet, hvilke dele af planområdet, som potentielt kunne udgøre egnede leveområder for markfirben. Der er tale om de dele af arealerne, som er lysåbne eller delvist lysåbne med elementer, som kan udgøre egnede levesteder for markfirben. De to arealer er indtegnet på nedenstående Figur 1.



Figur 1 Luftfoto, hvor de undersøgte arealer er vist med rød farve.

Areal 1 er lysåbent med en vegetation bestående primært af græsser og urter. Bornholms Regionskommune har vurderet, at arealet har en karakter som beskyttet overdrev i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Dele af arealet har en løstdækkende, lav busk- eller urtevegetation, og der er spredt forekomst af småbuske. Herudover er der mindre partier med bar jord, som er af sandet karakter. Arealet er dog fladt og uden soleksponerede skråninger, som er et kerneelement for markfirben, og en del af arealet vurderes at være for åbent for markfirben. Arealet vurderes således både at have nogen kerneelementer, men også at mangle nogen kerneelementer for velegnede leveområder for markfirben, og det vurderes samlet ikke at udgøre et oplagt levested for markfirben.

Areal 2 består af et lysåbent areal i den østlige del med en vegetation bestående primært af græsser og urter. Bornholms Regionskommune har vurderet, at denne del af arealet har en karakter som beskyttet overdrev i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Herudover har Bornholms Regionskommune besigtiget dele af de tilstødende arealer mod vest, som er delvist lysåbne. Endvidere har Bornholms Regionskommune besigtiget en skovvej/hjulspor mellem Gedebakkevej og den nordlige del af arealet. Arealet har lidt skråninger i den sydlige ende, men er ellers også ret fladt. Størstedelen af arealet har en forholdsvis tæt vegetation og mangler derfor partier med mere åben, soleksponeret sandet jord og løstdækkende vegetation. Dog er der arealer i den nordlige ende blandt andet langs hjulsporet, som er mere åbne.

Metode for eftersøgning af markfirben

Bornholms Regionskommune har foretaget tre eftersøgningsrunder på lokaliteterne i henhold til anbefalingerne i den opdaterede håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV, samt den tekniske anvisning for overvågning af markfirben og forvaltningsplanen for markfirben.

Alle tre besigtigelser er foretaget af to medarbejdere fra kommunens naturafdeling, som har erfaring med at lave undersøgelser efter markfirben. Herudover har ejeren af ejendommen også deltaget i besigtigelserne.

Hver besigtigelse har haft en varighed af omkring 1½ time. Arealerne blev ved hver besigtigelse gennemgået ved en rolig gang gennem arealerne, hvor der blev kigget efter markfirben samt lyttet efter puslende lyde fra markfirben. Hvis der blev observeret firben, blev områderne omkring observationerne gennemgået særligt grundigt.

Undersøgelse 1

Den første besigtigelse blev foretaget den 20. maj 2025 fra kl. 8.30. Vejret var solrigt med temperaturer omkring 14-15 grader og med svag vind, og forholdene var derfor egnede til markfirbenundersøgelser.

På areal 1 blev der på en grenbunke i den sydlige del af arealet tæt på skovkanten set et skovfirben. På areal 2 blev der i den nordlige ende af arealet observeret skovfirben i vejkanthen (det løb i skjul, før der kunne tages billede). Der blev ikke registreret andre puslende lyde, som kunne tyde på firben.

Undersøgelse 2

Den anden besigtigelse blev foretaget den 26. juni 2025 fra kl. 8.30. Vejret var solrigt med temperaturer omkring 16-18 grader og med svag vind, og forholdene var derfor egnede til markfirbenundersøgelser.

Arealerne blev gennemgået på samme måde som ved første besigtigelse. Denne gang blev der ikke observeret firben på nogen af arealerne. Der blev heller ikke registreret nogen puslende lyde, som kunne tyde på firben.

Undersøgelse 3

Den tredje besigtigelse blev foretaget den 19. august 2025 fra kl. ca. 14.30. Vejret var solrigt med temperaturer omkring 21-23 grader og med forholdsvis svag vind, og forholdene var derfor egnede til markfirbenundersøgelser. På areal 1 blev der ikke set eller hørt nogen firben. På areal 2 blev der i den nordlige del af arealet observeret et skovfirben i flugt henover visne blade, før det fandt skjul i en bunke af grene og jord under et enkelt egetræ. Der blev ikke observeret andre individer af firben under besigtigelsen, og der blev heller ikke registreret andre puslende lyde, som kunne tyde på firben.

De steder, hvor skovfirben blev observeret, er vist på nedenstående Figur 2.

Miljøvurdering

Der er udført tre besigtigelser af arealerne i henhold til anbefalingerne. Arealerne vurderes at være delvist egnede som levesteder for markfirben. Der er ved besigtigelserne registreret forekomst af skovfirben, men ikke markfirben. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at arealerne ikke udgør et yngle- eller rasteområde for markfirben.

Bornholms Regionskommune vurderer derfor at vedtagelsen af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 ikke vil have en væsentlig påvirkning af yngle- eller rasteområder for markfirben i området, og at vedtagelsen af planerne heller ikke vil medføre en risiko for forsætlig forstyrrelse eller drab på individer af arten.

Lov- og litteraturhenvisninger

[Opdatering af: Håndbog om Dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV. Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Energi og Miljø nr. 520, 2023](#)

[Overvågning af markfirben. Teknisk anvisning til ekstensiv overvågning. 2019](#)



Figur 2 Steder, hvor der blev observeret firben, er vist med rød prik eller pil.

Flagermus

Flagermus kan have yngle-og rasteområder i sprækker og hulheder i træer. De fleste flagermusarter jager i nærheden af løvtræer eller løv- eller blandingsskov. Et fåtal jager inde i tæt skov, flertallet derimod langs skovkanter, i lysninger, i åben gammel skov (fx græsningsskov), omkring enkeltstående løvtræer, osv.

Idet planområdet rummer både skov og lysåbne arealer er der i forbindelse med miljøvurderingen blevet udført nærmere undersøgelser i forhold til flagermus i området. Undersøgelserne er blevet udført af en ekstern konsulent med erfaring i flagermuslytninger og vurderinger. Der er blevet udført 3 undersøgelser inden for planområdet på Gedebakkevej. Undersøgelserne er foretaget i de tidsrum, som er anbefalet i den opdaterede håndbog om Bilag IV-arter, som er to gange i perioden ca. midt juni - ca. midt august og en gang i perioden ca. midt august - ca. midt september. Der er blevet lyttet efter flagermus med udstyret Echo meter Pro, og der er endvidere foretaget en vurdering af træernes egnethed som mulige levesteder for flagermus.

Undersøgelse 1

Undersøgelsen blev udført den 8. juli 2025 i tidsrummet kl. 20:30-23:00. Det var klart vejr, ingen vind, 16°C og solnedgang kl. 21:39. Her blev der målt og observeret Pipistrellflagermus i hele området, og særligt omkring de store poppeltræer langs Gedebakkevej.

Undersøgelse 2

Undersøgelsen blev udført den 29. juli 2025 i tidsrummet kl. 21:30-22:30. Det var klart vejr, 6-8 sekundmeter, 17°C og solnedgang kl. 21:09. Her blev der efter flere rundgange i området registreret følgende:

Pipistrelflagermus på hele området.

Sydflagermus blev registreret og set ved sydlig grusvej. 1 gang.

Brandtsflagermus blev registreret ved de 2 sydlige store poppel træer. 1 gang

Skægflagermus blev registreret ved de 2 sydlige store poppel træer. 1 gang.

Vandflagermus blev registreret lige nord for de store poppeltræer i det åbne område 1 gang.

Brandts og skægflagermus er meget svære at adskille i frekvenser, derfor kan der være en tvivl om hvilken af disse 2 arter det drejer sig om. Det kan være begge arter der er registreret, men det kan også være den samme art.

Undersøgelse 3

Undersøgelsen blev udført den 26. august 2025 i tidsrummet kl. 20:30-21:30. Det var klart vejr, ingen vind, 13°C og solnedgang kl. 20:08. Forholdene var egnede for flagermusundersøgelser. Her blev der efter flere rundgange i området registreret følgende:

Pipistrelflagermus på hele området, dog væsentlige færre registreringer end ved de 2 forrige besøg.

Sydflagermus blev registreret ved sydlig grusvej, 1 gang.

Nordflagermus blev registreret ved sydlig grusvej, 2 gange.

Skægflagermus blev registreret ved de 2 sydlige store poppel træer. 1 gang.

Vandflagermus blev registreret lige nord for de store poppeltræer i det åbne område 1 gang.

Vurdering af træer i området

De store poppeltræer langs Gedebakkebakkevej, i den sydlige ende af området, er meget velegnede træer til flagermus. Flere steder er der knækket grene og store stammer af, med gode forhold til flagermus. Der er observeret og registreret en del aktivitet af 3 arter omkring disse træer. Det er Brandtsflagermus, Skægflagermus og Pipistrelflagermus. Især Pipistrelflagermus var meget aktive ved de 2 første besøg. Ved rundgang i området er det observeret ud fra flagermusenes aktivitetsmønster, at den intense aktivitet alene foregår omkring poppeltræerne og at det alene er poplerne, som kan udgøre yngle- og rasteområder for flagermus. Resten af området består af hovedsagelig fyrretræer i og mindre grad andre træarter herunder eg, som ikke vurderes egnede som mulige dagkvarterer for flagermus.

De andre flagermusarter er ikke observeret i lige så store antal. Nordflagermus blev kun registreret ved den tredje undersøgelse i august, og der er formodentlig tale om trækkende flagermus af denne art. Andre arter, som blandt andet sydflagermus, fouragerer over mere åbne områder end pipistrelflagermusen, og vandflagermus er oftest knyttet til forekomster af vand i form af søer eller vandløb.

På Arter.dk ligger nogle registreringer af flagermus lavet denne sommer. Her er der registreret arterne Sydflagermus, Skæg-/Brandts flagermus (disse er ikke mulige at adskille på lyden alene), Vandflagermus og Brun Langøre. Af disse er det kun Brun Langøre, som ikke er blevet registreret ved en af de tre undersøgelser foretaget i forbindelse med dataindsamling til miljøvurdering og planlægning.

Brun Langøre forekommer typisk mere i gammel skov og det er ikke den type skov, som findes i planområdet.

Miljøvurdering

Det er ved de udførte undersøgelser konstateret, at der forekommer flagermus i området. Især Pipistrelflagermus forekommer i større antal, mens andre arter er registreret færre gange. Det er på baggrund af vurderingen af træernes karakter samt resultatet af lytteundersøgelserne vurderet, at en række større poppeltræer (i alt 11) langs Gedebakkevej formodentlig udgør yngle- eller rasteområder for flagermus. Resten af træerne i planområdet, som primært udgøres af slanke fyrretræer men også nogle løvtræer herunder blandt andet birk og eg, ikke udgør yngle- og rasteområder.

I Forslag til Lokalplan nr. 140 er det bestemt at bevare bevoksningsbælter langs Gedebakkevej og planområdet yderkant. Der er specifikt taget hensyn til bevaring af poplerne ved, at indkørsler til sommerhusgrunde vest for Gedebakkevej er placeret, så poplerne kan bevares. Idet poplerne bevares, sker der således ingen beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for flagermus. Ved at den eksisterende beplantning sikres langs Gedebakkevej og langs planområdet yderkant, sikres det også, at der ikke sker nogen væsentlig påvirkning af eksisterende mulige ledelinjer for flagermus i området. Flagermus kan jage omkring trækroner. Dette gælder bl.a. Pipistrelflagermus, som blev registreret flest gange i området. Lokalplanens bestemmelser om, at den afskærmende træbeplantning skal fastholdes, og at den øvrige træbeplantning kun må fjernes inden for en afstand af bebyggelse på 5 meter, samt til etablering af parkeringsareal og vejadgang, sikrer, at der stadig vil være mange træer i planområdet efter realisering af planerne, og der vil derfor stadig være fourageringsmuligheder for flagermus i området. Planområdet grænser endvidere op ad andre eksisterende skovområder, som også kan udgøre levesteder og fourageringsområder for flagermus.

Det vurderes på baggrund heraf samlet, at den økologiske funktionalitet for flagermus i området opretholdes,

- idet at forslag til Lokalplan nr. 140 sikrer at poppelrækken bevares, således at der ikke sker ødelæggelse eller beskadigelse af træer, som kan udgøre yngle- eller rasteområder for flagermus
- idet der sikres bevoksningsbælter langs Gedebakkevej og langs planområdet yderkant på mindst 10 meter, som fortsat kan udgøre ledelinjer for flagermus
- idet en del af skovbeplantningen også herudover bevares i de enkelte udstykninger.
- idet der også omkring planområdet er flere områder med skov og træer, som potentielt kan benyttes som yngle-, raste- og fourageringsområder for arter af flagermus.

Bornholms Regionskommune vurderer derfor, at vedtagelsen af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 ikke vil have en væsentlig påvirkning af flagermus i området.

Lov- og litteraturhenvisninger

Opdatering af: Håndbog om Dyrearter på Habitatdirektivets Bilag IV. Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Energi og Miljø nr. 603, 2024.

Stor vandsalamander

Der er blevet udført undersøgelser for padder i tre søer beliggende i nærheden af planområdet. Formålet med undersøgelsen var at undersøge, om der forekommer padder, som er beskyttede i henhold til habitatdirektivets Bilag IV, i søer i nærheden af planområdet omkring Gedebakkevej.

Der er ingen søer inden for planområdet. Besigtigelsen omfattede en sø på ejendommen Gedebakkevej 6 og to søer på ejendommen Strandvangen 1, Pedersker, som grænser op til planområdet. Se nedenstående Figur 3. Alle tre søer er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 som beskyttede søer, idet de er større end 100 m²

Besigtigelserne blev udført af to medarbejdere fra kommunens afdeling for natur, som har erfaring med at foretage denne type undersøgelser. Der blev udført ketsjerundersøgelser efter anbefalingerne i den tekniske anvisning for overvågning af padder fra Aarhus Universitet (2011).



Figur 3 Luftfoto med de tre søer, som er blevet undersøgt. Det lilla område viser planområdet

Undersøgelse af sø 1

Søen er en lille sø med slam og døde blade i bunden og på besigtigelsestidspunktet lav vandstand. Søen kan ifølge ejer tørre ud hen på sommeren. Der er blevet skovet på østsiden af søen i vinters, så der nu kan komme mere lys til. Der blev udført undersøgelser med ketsjer og herved fundet 1-2 voksne individer af grøn frø men ingen haletudser eller larver. Dermed blev der ikke fundet nogen Bilag IV-arter

Undersøgelse af sø 2

Søen havde åbent vandspejl og brunlig farve på vandet. Der kunne observeres 2-3 store fisk i form af græskarper i søen. Der blev udført undersøgelser med ketsjer og herved fundet grøn frø (både voksne og haletudser) samt larver af stor vandsalamander. Stor vandsalamander er en Bilag IV-art.

Undersøgelse af sø 3

Søen omkranses af sumpstrå og forglemmigej samt noget pindsvineknop, og på overfladen sås svømmende vandaks. Der blev vurderet at være mindre end en halv meter vand og meget slam i bunden (anslået 30-40 cm). Der blev udført undersøgelser med ketsjer og herved fundet grøn frø (én haletudse). Der blev ikke fundet nogen Bilag IV-arter.

Idet der blev registreret stor vandsalamander i en af søerne, er der efterfølgende foretaget undersøgelse af planområdets skovarealer i forhold til deres egnethed som mulige rasteområder for stor vandsalamander. Undersøgelsen blev udført af to medarbejdere fra kommunens afdeling for natur,

Stor vandsalamander benytter ofte løvskove og blandskove som rasteområde. De foretrukne rasteområder på land er især under stammer med råddent træ, i hulrum i jorden f.eks. under store sten eller i stendiger, i døde blade og i musehuller. Den kan også overvintre i kældre og bag stenfundamenter på gamle landejendomme.

Der foreligger ikke definerede velkvalificerede metoder til opgørelse af kvaliteten for landhabitat for stor vandsalamander jævnfør Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 271 s. - Videnskabelig rapport nr. 520. 2023.

Bornholms Regionskommune tog derfor ved besigtigelsen udgangspunkt i at identificere strukturer, som kan anvendes af stor vandsalamander som dagsraste- eller vinterrasteområde.

Skovarealerne inden for planområdet er lysåben hovedsagelig fyrreskov domineret af høje, slanke skovfyr. I arealet vest for Gedebakkevej er der også løvtræer som blandt andet almindelig eg og vortebirk. Langs den vestlige side af Gedebakkevej står en række popler. Der er mange steder en undervækst af mindre løvtræer, herunder en del opvækst af glansbladet hæg. Herudover forekommer der en del brombær og almindelig gedeblad. Jordbunden er sandet og bevokset med bl.a. sandstar og bølget bunke. Nogle steder vest for Gedebakkevej vokser der hedelyng. Det meste af arealet er tørt, men i området vest for Gedebakkevej er der enkelte mere lavtliggende og fugtige partier.

Der blev ved besigtigelsen set følgende arter: Bølget bunke, sandstar, vortebirk, almindelig engelsød, glansbladet hæg, almindelig gedeblad, skovfyr, almindelig eg, kristtorn, brombær, smalbladet mangeløv, vedbend, seljerøn, almindelig røn, hedelyng, hassel, rødel, lysesiv, almindeligt hundegræs, mosser. Der er dog ikke tale om en fuldstændig artsliste for området.

Der er ikke i området nogen sten eller stendiger, hvilket er i overensstemmelse med, at området er et tidligere klit- og sandflugtsområde. Der blev ved besigtigelsen registreret spredt forekomst af dødt ved i skovbunden. Der var få større stammer. Det døde ved, som forekom i skovbunden, var primært mindre grene fra naturligt nedfald eller grene efterladt ved tidligere skovning samt træstubbe under delvis forrådnelse.

Miljøvurdering

Stor vandsalamander

Stor vandsalamander yngler helst i rene vandhuller med høj solindstråling og gerne en del plantevækst og gerne i nærheden af skov. Stor vandsalamander lever på land en stor del af året, mest i skove og haver. Stor vandsalamanders levesteder og rasteområder på land ligger oftest nær vandhullet, hvor der er gode skjulesteder (grene, sten, o. lign.), gerne med store mængder af dødt ved under naturligt henfald. Størstedelen af bestanden opsøger levesteder inden for få hundreder meter af ynglevandhullet, men enkelte individer kan vandre op mod 1 km.

Om foråret i marts-april kommer dyrene frem af vinterdvalen og vandrer til vandhullerne, hvor de parrer sig. Æggene klækker i løbet af et par uger. De udklækkede larver forvandler sig til fuldvoksne dyr sidst på

sommeren, hvorefter de går på land. Stor vandsalamander er mest aktiv om natten. Om dagen gemmer den sig i huller i jorden, under grene eller lignende.

Om efteråret forlader stor vandsalamander sit vandhul og trækker sig ind i skoven, haver, kældre og lignende. Velegnede overvintringssteder er rådne træstammer, hulrum i jorden f.eks. under store sten, kældre samt i/bag stenfundamenter på gamle ejendomme. (Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 271 s. - Videnskabelig rapport nr. 520. 2023. Samt Arter.dk)

Der er som beskrevet registreret forekomst af stor vandsalamander i en sø beliggende ca. 27 m vest for lokalplanområdet. I to andre søer tæt på lokalplanområdet, er der ikke registreret forekomst af stor vandsalamander men alene af grøn frø. Søen, som stor vandsalamander blev registreret i, vurderes ikke at have en høj naturkvalitet, da den havde en brunlig farve på vandet og forekomst af store græskarper, som kan have en negativ påvirkning på søer, idet de søger føde ved at suge bundmaterialet op med munden, hvorved der frigøres næringsstoffer til vandet, og bundplanter bliver revet løs. Der blev ved undersøgelsen af søen kun fundet salamanderlarver i en mindre del af søen, hvor der forekom vandplanter langs bredden. Det kommunens vurdering på denne baggrund, at der formodentlig er tale om en mindre bestand af stor vandsalamander.

Realisering af planerne påvirker ikke yngleområdet for stor vandsalamander, da søen ligger uden for planområder, og da der ikke er nogen søer i planområdet. Hele planområdet ligger imidlertid inden for mindre end 200 m af søen, og stor vandsalamander kan derfor potentielt forekomme i hele planområdet.

Der er den 30. august 2025 i arter.dk registreret et fund af en formodentlig trafikdræbt stor vandsalamander på Gedebakkevej i den sydlige del af planområdet. Der er endvidere i arter.dk registreret et individ af stor vandsalamander ved et sommerhus ca. 150 m nordøst for planområdet. Disse fund bekræfter, at stor vandsalamander kan forekomme i området

Bornholms Regionskommune vurderer på baggrund af besigtigelser af området, at de skovbevoksede dele af planområdet kan udgøre rasteområder for stor vandsalamander, idet de ligger inden for afstande, som stor vandsalamander typisk kan vandre til fra deres ynglevandhul. Endvidere har Bornholms Regionskommune registreret forekomst af dødt ved i skovarealerne. Det er kommunens vurdering, at det især er arealerne vest for Gedebakkevej, som er beliggende tættest på søen, som stor vandsalamander vil anvende som rasteområde, mens det formodentlig er færre individer, som vil anvende arealer øst for Gedebakkevej.

Lokalplanens bestemmelser sikrer, at den naturlige vegetation skal bevares i de dele af området, som ikke bebygges eller anvendes til veje, og at træer kun må skoves inden for 5 m af bygninger. Her vil området som muligt rasteområde derfor ikke blive berørt. Men i de dele af planområdet, som påvirkes af etablering af sommerhuse og vejudlæg, vil arealet med naturlig skovbund og herunder dødt ved, som kan anvendes som rasteområde af stor vandsalamander, blive reduceret.

Planområdet grænser både mod syd og øst op til større områder med skov. Således er der også uden for planområdet skov og krat omkring søen, hvor stor vandsalamander er registreret. Skovarealerne i planområdet udgør således en del af et større område, som kan anvendes som rasteområde af stor vandsalamander, og artens muligheder for at finde rasteområder er derfor ikke begrænset til planområdet.

Men for at sikre, at den økologiske funktionalitet af stor vandsalamanders rasteområder inden for planområdet samlet set opretholdes på mindst samme niveau som hidtil, har Bornholms Regionskommune vurderet, at der skal laves afværgeforanstaltninger, som kan sikre, at mængden af dødt ved i skovbunden opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Som området ser ud nu, er forekomsten af dødt ved i området spredt, og der er primært tale om forholdsvis mindre grene og stammer. Der planlægges for ni sommerhuse og hertil nødvendige vejudlæg. Bornholms Regionskommune vurderer, at der for hver kommende sommerhusgrund skal stilles vilkår om følgende i forbindelse med realisering af vejadgang og sommerhusbebyggelse:

- I forbindelse med klargøring af arealer til etablering af veje og bygninger, hvor skovbunden skal ryddes, skal forekommende dødt ved i form af stammer, grene og stubbe placeres ud i de tilgrænsende skovarealer.
- Herudover skal der på hver matrikel anlægges mindst bunke med dødt ved i en dimension på mindst 2,5 m i længden, 1,5 m i bredden og 1 m i højden (se eksempel i Figur 4 herunder) samt mindst én træstamme. Træet kan med fordel udgøres af træer, som alligevel skal skoves på matriklen i anlægsfasen. Træbunkerne og stammerne skal anlægges i den vestlige side af hver matrikel, idet dette vil give den korteste afstand til søen, hvor stor vandsalamander er registreret. Træbunkerne og stammerne skal udlægges, før de egentlige anlægsarbejder starter.

Med realisering af disse afværgeforanstaltninger vurderer Bornholms Regionskommune, at mængden af dødt ved i området vil blive mere end opretholdt, idet eksisterende dødt ved vil blive bevaret i området samtidig med, at der udlægges nye træbunker og stammer på hver grund. Herved vurderes det, at områdets økologiske funktionalitet som potentielt rasteområde for stor vandsalamander vil blive opretholdt.

Kravene om afværgeforanstaltninger vil blive stillet i forbindelse med den senere bygge- og vejmyndighedsbehandling af de projekter i form af byggeri og veje, som lokalplanen muliggør.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at realisering af planen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på stor vandsalamanders muligheder for at sprede sig gennem området, da de bygninger og veje, som etableres, vurderes at være af forholdsvis mindre størrelser, som ikke udgør barrierer for stor vandsalamander.



Figur 4 Eksempel på stak med dødt ved, som kan udgøre rasteområde (kilde: Den opdaterede håndbog om Bilag IV-arter, 2023).

Det skal i forbindelse med miljøvurderingen også inddrages, om realisering af planen vil medføre forsætligt drab eller forstyrrelse af bilag IV-arter, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer.

Bornholms Regionskommune har vurderet, at stor vandsalamander kan anvende planområdet som vinterrasteområde. Der kan således være risiko for individdrab eller forstyrrelse af arten, hvis der udføres anlægsarbejder i den periode, hvor dyrene kan opholde sig i området.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der er muligheder for at afværge forsætlige drab eller forstyrrelser. Afværge kan ske ved, at anlægsarbejder begrænses til de perioder på året, hvor stor vandsalamander ikke anvender området som rasteområde. Idet stor vandsalamander vandrer til ynglevandhullerne i marts-april og først går på land igen senere på sommeren, vurderer Bornholms Regionskommune, at anlægsarbejder vil kunne udføres i perioden maj-juni uden risiko for forsætlig at påvirke stor vandsalamander i deres rasteområder. Alternativt kan afværge ske ved, at der i anlægsfasen opsættes midlertidige paddehegn omkring arbejdsområderne, som skal forhindre individer af stor vandsalamander i at vandre ind i arbejdsområder, mens der arbejdes i området med tunge køretøjer og maskiner. Paddehegnene skal være etableret forud for anlægsarbejdets start, så de hindrer padden i at komme ind på området fra søerne vest for planområdet og skal opsættes i perioden maj-juni, hvor dyrene ikke anvender området som rasteområde.

Vilkår om perioden for anlægsarbejde eller opsætning af midlertidigt paddehegn i forbindelse med anlægsfasen vil blive stillet i forbindelse med den senere bygge- og vejmyndighedsbehandling af de projekter i form af byggeri og veje, som lokalplanen muliggør.

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at med de tiltag, der er beskrevet, kan forsætlig forstyrrelse eller drab på individer af stor vandsalamander i forbindelse med realisering af lokalplanen afværges.

Løvfrø

Der er i en sø beliggende ca. 210 m nordøst for planområdet tidligere registreret forekomst af løvfrø. Dette gælder også for en sø beliggende ca. 710 m nordøst for planområdet. Bornholms Regionskommune har ikke kendskab til, om løvfrø stadig forekommer i søerne. Der er ikke andre registrerede forekomster af løvfrø i området omkring planområdet.

Løvfrøen stiller krav om solbeskinnede vandhuller med god vandkvalitet uden fisk. Landbiotopen skal indeholde solbeskinnede høje vegetation, især gerne buskadser og levende hegn. Det er kendetegnende for et optimalt rasteområde at der er en kompleks, rumlig struktur af soleksponerede, blomstrende buske og træer, der giver læ og beskyttelse. Rastestederne udgøres primært af krat ved vandhuller, spredte, fritstående krat på overdrev og græslandskaber, krat på kystskrænter, krat i skovbryn, krat i permanente skovlysninger eller i skovrydninger, levende hegn og småbevoksninger.

Overvintring sker på land og overvintringsstederne er typisk identiske med de steder som frøerne benytter som rasteområde gennem sommeren eller som de har benyttet den sidste tid frem til overvintringen.

Skov udgør en barriere for løvfrøens spredning i landskabet.

Voksne individer af stor og lille vandsalamander er meget effektive prædatorer på æg og yngel af løvfrø.¹

Bornholms Regionskommune har ikke fundet løvfrø i de søer i nærheden af planområdet, som kommunen har undersøgt. Generelt vurderes planområdets skovarealer at være mere skyggede end de mere fritstående krat og solbeskinnede krat, som løvfrø foretrækker. Som det fremgår af den opdaterede håndbog om Bilag IV-arter er skov en barriere for løvfrøens spredning i landskabet. Det er på baggrund heraf Bornholms Regionskommunes vurdering, at løvfrø ikke vil anvende skovarealerne i planområdet som rasteområde, og at de ikke vil vandre gennem dem. Det vurderes endvidere, at løvfrø har mere egnede rasteområder tættere på deres ynglevandhullet.

Det kan dog ikke fuldstændigt udelukkes, at løvfrø vil kunne anvende skovbryn i de mere lysåbne dele af planområdet som rasteområde. Skulle dette være tilfældet vurderes de samme afværgeforanstaltninger som

¹ Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 271 s. - Videnskabelig rapport nr. 520. 2023.

beskrevet for stor vandsalamander for at sikre opretholdelse af den økologiske funktionalitet for arten samt forebygge forsætlig forstyrrelse eller drab på individer af arten i forbindelse med realisering af lokalplanen.

Springfrø

Der er ikke registreret forekomst af springfrø i eller i nærheden af planområdet. Den nærmeste registrering på arter.dk er ca. 1 km øst for planområdet.

Springfrø forekommer uden for yngletiden især i lyse løvskove, ofte langt fra vandhullerne. Den typiske biotop er lysåben, lettere fugtig løvskov eller blandskov, gerne med varieret vegetation af underskov.

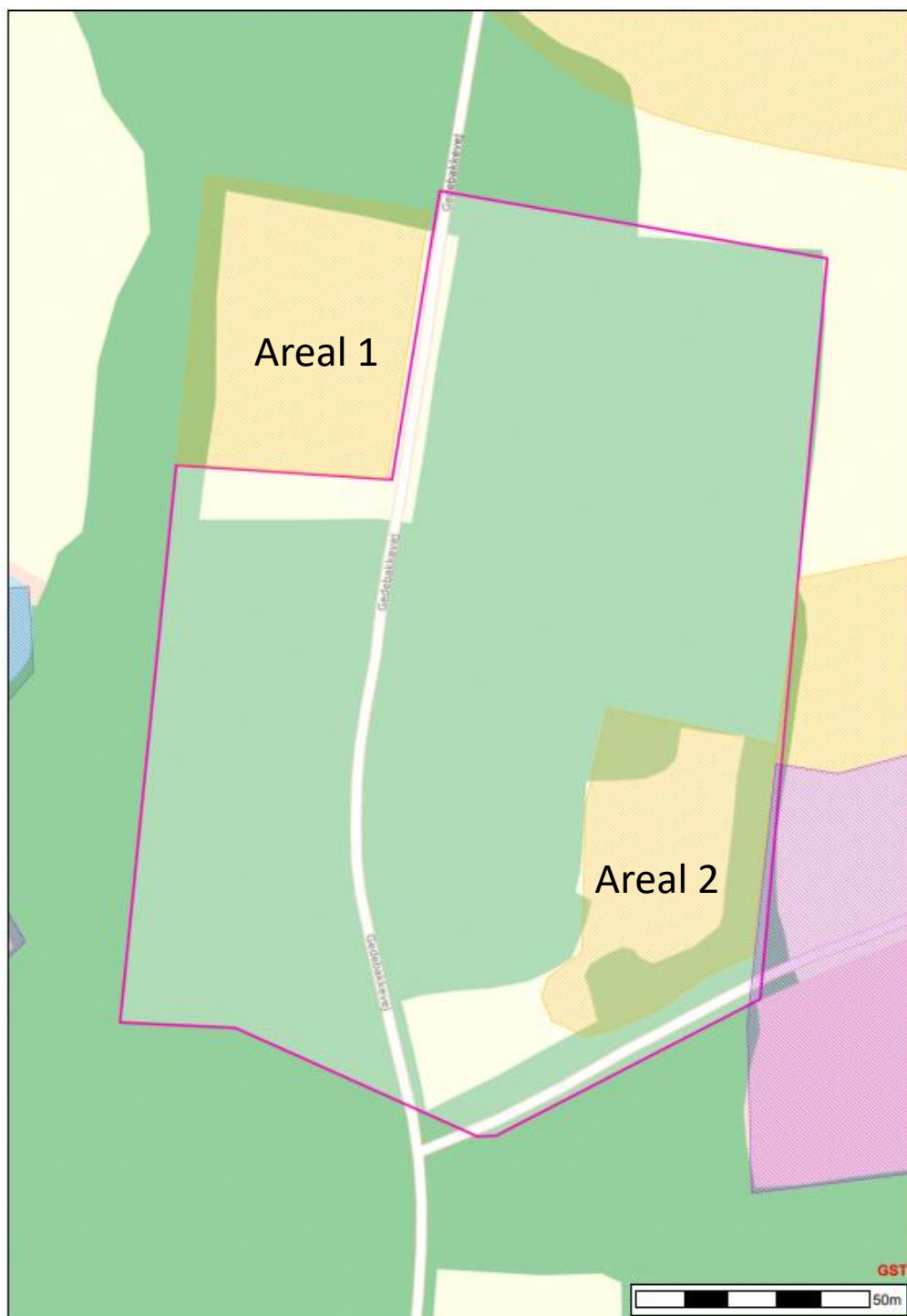
Bornholms Regionskommune har ikke fundet springfrø i de søer i nærheden af planområdet, som kommunen har undersøgt. Generelt vurderes planområdets skovarealer ikke at være lettere fugtig løvskov, som springfrø foretrækker, men der er dog mindre dele af skoven, som er mere fugtig.

Idet springfrø kan vandre langt, kan det ikke fuldstændigt udelukkes, at springfrø vil kunne anvende planområdet som rasteområde. Skulle dette være tilfældet vurderes de samme afværgeforanstaltninger som beskrevet for stor vandsalamander for at sikre opretholdelse af den økologiske funktionalitet for arten samt forebygge forsætlig forstyrrelse eller drab på individer af arten i forbindelse med realisering af lokalplanen.

§3-arealer

I området omkring planområdet ligger flere arealer, som er registreret som beskyttet natur – henholdsvis som hede, overdrev og søer.

I det oprindelige planområde er der to lysåbne arealer, som i en længere årrække har henligget udyrkede. Bornholms Regionskommune har besigtiget de to arealer og vurderer at områderne er beskyttet natur i form af overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens §3. Arealerne fremgår af Figur 5.



Figur 5 Gul skravering viser de arealer, som Bornholms Regionskommune har vurderet som værende beskyttet overdrev i forbindelse med miljøvurderingen. Arealerne betegnes som areal 1 og areal 2. Det lille skraverede areal viser i forvejen beskyttet natur.

Udstykningsplanen for sommerhusgrundene i forslag til Lokalplan nr. 140 er blevet tilpasset, så der tages hensyn til de to udpegede beskyttede områder. Areal 1 er taget ud af planområdet og areal 2 er stadig indeholdt i planområdet, men udlægges hovedsageligt som friareal. En mindre del af areal 2 overlapper med en af de udstykkede matrikler, og der er i det sydøstlige område af planområdet et lille overlap med eksisterende beskyttet natur. Det fremgår af Figur 5.



Figur 6 Udstykningsplan med fælles friareal. Den blå farve viser beplantningsbælter og den gule skravering viser fælles friareal.

Miljøvurdering

Planområdet og udstykningsplanen er blevet tilpasset for at undgå påvirkning på §3-områderne. Areal 1 er ikke længere omfattet af planområdet og udstykningsplanen. Areal 2 er sikret ved, at det friholdes som et fælles friareal i planområdet. En mindre del af arealet overlapper den sydøstlige matrikel. Dette areal friholdes, så der ikke placeres byggefelt i §3-området. Overlappet med eksisterende beskyttet natur i planområdets sydøstlige område falder sammen med beplantningsbæltet, hvor der ikke skal ske nogen ændringer.

Bornholms Regionskommune vurderer derfor, at vedtagelsen af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 ikke vil have en væsentlig påvirkning af §3-arealerne i området.

Skovarealer

I planområdet er der flere områder med skov bestående primært af skovfyr. Arealerne er ikke fredskov. Realisering af planen medfører en påvirkning på skovarealerne, idet skov vil skulle fjernes for at få plads til sommerhuse, veje og opholdsarealer. Dog vil der i lokalplanen blive stillet krav om, at områdets træbevoksede karakter bevares, ved at træbeplantningen langs lokalplanområdets afgrænsning samt langs

Gedebakkevej skal bevares i en bredde på mindst 10 meter, og at øvrig træbeplantning kun må fjernes inden for en afstand af boligbebyggelsen og sekundærbebyggelse integreret heri på 5 meter.

Miljøvurdering

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at skoven i planområdet vil blive påvirket ved, at en del af skovarealet overgår til anden anvendelse, at den resterende skov vil være fragmenteret, og at brugen af sommerhusområdet vil være forstyrrende for skovens dyreliv.

Der er dog tale om mindre skovarealer, som, da de ikke er fredskov, ikke er beskyttede. Bornholms Regionskommune vurderer på den baggrund påvirkningen til at være mindre væsentlig.

Flora og fauna

Området består som beskrevet af eksisterende skovarealer og lysåbne udyrkede arealer. Skovarealerne består primært af skovfyr sammen med blandt andet birk og eg. Jordbunden er sandet og næringsfattig, og urtevegetationen er præget heraf. De lysåbne arealer har ikke været dyrket i en længere årrække, og i vegetationen indgår en række overdrevs- og hedearter, som forekommer på sandede og /eller næringsfattige arealer.

Bornholms Regionskommune har registreret en række positivarter for naturtyperne overdrev og hede på de lysåbne arealer. Ingen af disse arter er rødlistede eller fredede.

Bornholms Regionskommune har gennemgået de tilgængelige databaser arter.dk og naturbasen. På arter.dk er der en registrering af lærkefalk i planområdet (skoven øst for Gedebakkevej) fra august 2023.

Lærkefalken er på den danske rødliste som kritisk truet (CR). Lærkefalken vurderes ifølge oplysningerne i rødlisten af have en lille ynglebestand i Danmark på mindre end 50 individer, dog formodentlig noget færre. I Danmark er arten især tilknyttet ældre, åbne skove med græssede enge og vådområder eller andre åbne, insektrige biotoper i nærheden. Bornholm er et af de steder i Danmark, hvor der er fundet flere mere eller mindre faste ynglepladser.

Lærkefalk er ikke omfattet af Habitatdirektivets Bilag, og den er heller ikke på Fuglebeskyttelsesdirektivets Bilag I.

Bornholms Regionskommune har spurgt DOF Bornholm om foreningens kendskab til lærkefalkens forekomst i området. DOF Bornholm oplyser, at lærkefalken er velkendt som ynglefugl i Vester Sømarken. Den bygger ikke selv rede, men bruger forladte krage-, ravne- eller andre rovfuglereder. Den flytter derfor lidt rundt efter, hvor den finder en passende rede. Det erotorisk meget vanskeligt at lokalisere ynglestederne, da fuglene optræder meget diskret. Sidst i juli og i august kan man dog høre de tiggende unger omkring redestedet, og det er oftest her, at de sikre ynglefund registreres.

Ynglestederne i Vester Sømarken er ikke kendte fra hvert år, men i nyere tid (siden 2010) er der observeret ynglepar i 2013, 2023, 2024 og 2025. I 2025 er fuglene dog endnu kun konstateret til stede i et bestemt skovområde udenfor planområdet. I 2013 og 2023 ynglede lærkefalken i fyrrebevoksningen i den nordøstlige del af planområdet. I de andre år lidt vestligere, vest for Peter Funchs vej. I alle tilfælde har lærkefalken slået sig ned uden for de egentlige sommerhusområder. Der er dog næppe tvivl om, at de yngler i området de fleste år, selv om ynglestederne ikke nødvendigvis er blevet observeret.

På Bornholm som helhed yngler årligt formentlig 2-5 par. I Strandmarkens fyrreskove tættere på Dueodde er den ret fast forekommende, og den er her fundet sikkert ynglende lidt vest for det gamle fyr i 2017-24. Desuden yngler den de fleste år i omegnen af Bastemose og Ølene, og den er også fundet i Vestermarie Plantage. Endelig er der ganske givet også enkelte par, der helt har undgået at blive observeret, også af ornitologer.

Lærkefalkene lever af større insekter, især guldsmede, og småfugle, som fanges i luften. På Sydbornholm ses jævnligt fouragerende lærkefalke over klitplantagerne og klitterne fra Dueodde til Boderne. På den øvrige del af øen ses de oftest over de større moser (måske fordi det er anerkendte lokaliteter, som tit besøges af ornitologer), men insektrige skovområder er også vigtige.

På naturbasen er der også en registrering af nattergal, som er blevet hørt i den nordlige del af planområdet. Nattergalen er på den danske rødliste i kategorien sårbar (VU). Det fremgår af rødlisten, at artens ynglebestand i Danmark har været faldende over en længere årrække og forventes at fortsætte. I Danmark yngler nattergalen dog relativt almindeligt i store dele af landet. Nattergalen yngler i fugtige områder såsom tilgroede moser, langs søer og vandløb og desuden sjældent i lukket løvskov (kilde: [dofbasen.dk/Danmarks Fugle](https://dofbasen.dk/Danmarks_Fugle)).

Miljøvurdering

Idet området på nuværende tidspunkt henligger som natur- og skovarealer, er der i området en række naturligt forekommende plantearter, og det må formodes, at der hertil er knyttet andre grupper end ovennævnte som blandt andet insekter, fugle, smådyr og vildt. Etablering af sommerhuse og veje i området vil reducere arealet med natur i området, og det vil medføre, at den tilbageværende natur og skov vil være fragmenteret, samt at brugen af sommerhusområdet vil kunne være forstyrrende for skovens fugle og dyreliv. Dette vil give en negativ påvirkning på arter knyttet til områdets skov og lysåbne natur.

Særligt vurderes det at kunne have en negativ påvirkning på den rødlistede art lærkefalk, som tidligere har ynglet i planområdet, og som formodes at være følsom for forstyrrelse, idet den på Bornholm kun er registreret som ynglende i områder uden sommerhusbebyggelse. Lærkefalk er endvidere særligt sårbar, da den har meget få ynglepar i Danmark og på Bornholm. Realisering af planerne vil formodentlig kunne betyde, at lærkefalken ikke længere vil anvende skoven i planområdet som yngleområde. Hvis lærkefalken yngler i planområdet eller i nærheden heraf, kan det derfor ikke umiddelbart udelukkes, at påvirkningen af artens ynglemuligheder i området kan påvirke arten på bestandsniveau.

Nattergalen er også rødlistet. Den er registreret som hørt i den nordlige del af området, men det er ikke sikkert, at arten yngler i området, idet den normalt yngler i fugtige områder, som der ikke forekommer meget af i planområdet. Endvidere yngler arten relativt almindeligt på Bornholm. Det vurderes derfor, at vedtagelsen af planerne ikke vil påvirke nattergalen på bestandsniveau.

Bornholms Regionskommune vurderer på baggrund af ovenstående, at vedtagelsen af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 vil medføre en påvirkning på den eksisterende forekommende flora og fauna i området, og at det potentielt vil kunne have en væsentlig påvirkning af Lærkefalken.

Spredningskorridorer

Planområdet er beliggende inden for udpegningen af Grønt Danmarkskort i kommuneplan 2020. Mere specifikt er planområdet beliggende i en udpegning af potentiel økologisk forbindelse. Planområdet er en del af et større område, som er udpeget som Grønt Danmarkskort. De arealer, som i forvejen er beskyttet natur, fredskov eller omfattet af fredning er udpeget som særlige naturbeskyttelsesinteresser, mens de arealer, som ikke er omfattet af disse former for beskyttelse, er udpeget som potentielle økologiske forbindelser. De potentielle økologiske forbindelser er med til at binde de beskyttede arealer sammen og skabe spredningsforbindelser mellem dem.

Ifølge kommuneplanen retningslinje 3.1.11 skal potentielle økologiske forbindelser for dyr og planter så vidt muligt friholdes for ny bebyggelse, tekniske anlæg og anden anvendelse, der kan forringe muligheden for at etablere nye naturområder og sammenhænge mellem eksisterende naturområder.

Planområdet udgøres allerede af naturområder i form af fyrreskov og lysåbne arealer uden landbrugsdrift og med forekomst af overdrevs- og hedearter. Området fungerer således allerede som en økologisk forbindelse eller spredningskorridor for områdets flora og fauna, ligesom det i sig selv udgør et område med naturværdi. Planområdet udgør en del af et relativt uforstyrret naturområde, som ligger mellem bebyggede sommerhusområder.

Miljøvurdering

Det er Bornholms Regionskommunes vurdering, at planlægningen for et sommerhusområde forringer de eksisterende naturværdier og den naturmæssige sammenhæng i området. Samtidig vil projektet som beskrevet fortsat tillade natur og økologiske forbindelser i området, hvilket skyldes det begrænsede bebyggelsesomfang, at der kun tegnes i et begrænset omfang omkring opholdsarealer på maksimalt 100m²,

samt at naturpræget på de ubebyggede arealer fastholdes som træbevokset eller lysåbent i henhold til bestemmelserne i forslag til Lokalplan nr. 140.

Planområdet er udpeget som potentiel økologisk forbindelse i kommuneplanen, hvorfor dets henholdsvis lysåbne og træbevoksede karakter skal bevares, så det fortsat er muligt at etablere samt fastholde økologiske forbindelser og natur i området. Den afskærmende træbeplantning vist på Figur 6 skal fastholdes, og den øvrige træbeplantning må kun fjernes inden for en afstand af bebyggelse på 5 meter, samt til etablering af parkeringsareal og vejadgang. Området er endvidere omkranset af naturarealer, som ligeledes er med til at sikre de økologiske forbindelser i området. Alle de omkringliggende sommerhusområder er udpeget som eksisterende natur, eksisterende økologisk forbindelse, potentiel økologisk forbindelse eller en kombination heraf og ligger således i forvejen inden for Grønt Danmarkskort. Disse var dog allerede eksisterende, da Grønt Danmarkskort blev udpeget.

Bornholms Regionskommune vurderer, at planen vil medføre, at et i dag relativt uforstyrret naturområde vil blive forringet som naturområde og som spredningskorridor. Men da der stadig vil være mulighed for spredning i området, vurderes der at være tale om en mindre væsentlig påvirkning af området som spredningsforbindelse.

Landskab

Miljøfaktoren Landskab er delt i tre underemner i de tre følgende afsnit:

- Bygge og beskyttelseslinjer
- Landskabelig værdi og visuel påvirkning
- Bynær natur og rekreative områder

Det er både landskabelige værdi og rekreative områder bredt, der kan blive påvirket af de muligheder forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 giver.

Bygge og beskyttelseslinjer

Dele af området er omfattet af skovbyggelinje, hvor byggeri ikke er tilladt. Sommerhusbyggeri vil derfor kræve dispensation fra naturbeskyttelseslovens §17. Skovbyggelinjen fremgår af Figur 7



Figur 7 Kort over planområdet med skovbyggelinje (grøn skravering)

Miljøvurdering

Der er to områder inden for planområdet (Figur 7) i forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til lokalplan nr. 140 hvor skovbyggelinjen er gældende. Det drejer sig om det nordvestlige hjørne af planområdet. Dette område er taget ud, da det er omfattet af en §3 beskyttelse. Det andet område omfattet af skovbyggelinjen ligger i det sydøstlige hjørne af planområdet øst for Gedebakkevej. Her vil det kræve en dispensation fra naturbeskyttelseslovens §17, hvis der ønskes bebygget. Området skal på baggrund af bestemmelser i lokalplanen bevare beplantningsbælter og en del af bevoksningen og selvom opførsel af sommerhuse vil forringe indsynet til eksisterende skovbryn, vil sommerhusene fortsat ligge i et område med skovpræg.

Bornholms Regionskommune vurderer på den baggrund, at påvirkningen skovbyggelinjen ikke vil være væsentlig.

Landskabelig værdi og visuel påvirkning

Planområdet er ikke udpeget i kommuneplanen som særligt værdifuldt landskab, men ligger umiddelbart nord for udpegningen. Det fremgår af retningslinjerne, at der som udgangspunkt ikke må gennemføres byggeri, anlæg eller skovrejsning inden for de særligt værdifulde landskaber, hvis ændringerne forringer områdets landskabelige værdier eller ikke understøtter og styrker landskabernes karaktertræk.

Landskabsudpegningen strækker sig langs kysten fra Arnager til Snogebæk, og området karakteriseres ved hvide sammenhængende sandstrande og tilgroede klitarealer med fyrreskov. Der forekommer også lavere lysåbne naturtyper, såsom klithede. Skovområderne, inden for landskabsudpegningen samt op ad landskabsudpegningen, er præget af sommerhusbebyggelse, hvor sommerhusene typisk ligger imellem skovbevoksningen, hvorved de opfattes som en integreret del af skoven.

Gedebakkevej passerer igennem et ubebygget skovbælte, der ligger som en pause imellem de allerede eksisterende sommerhusområder i Vester Sømarken. Landskabsmæssigt har de grønne kiler imellem de eksisterende sommerhusområder stor betydning, da kilerne er med til at sikre, at sommerhusområderne langs kysten i Vester Sømarken og indtil Dueodde ikke opfattes som et stort sammenhængende område tilbygget med sommerhuse, men i stedet opfattes som afgrænsede områder med sommerhuse imellem skovbevoksningen. De væsentlige landskabskvaliteter, der bør fastholdes er, at kysten fremstår naturlig og uberørt, at de større sammenhængende klitområder fastholdes, og at ubebyggede skovområder og -bælter ned til kysten, der skjuler sommerhusbebyggelsen, fastholdes.

Miljøvurdering

Planområdet er placeret i en af de ovennævnte grønne kiler imellem de eksisterende sommerhusområder i Vester Sømarken og bryder herved med den hidtidige struktur. De beskrevne landskabskvaliteter vil blive forringet, hvis der opføres bebyggelse. Forringelsen af landskabskvaliteterne vil kun blive større af, at der opføres bebyggelse på begge sider af Gedebakkevej. De landskabsmæssige kvaliteter vil blive forringet, også selvom planområdet ikke er beliggende inden for udpegningen særligt værdifuldt landskab.

For at imødekomme denne forringelse af de landskabsmæssige kvaliteter, stilles der i forslag til Lokalplan nr. 140 en række krav til de 9 sommerhusgrunde.

Lokalplanen muliggør op til 120 m² sommerhusbebyggelse, 20 m² overdækning samt 30 m² øvrig sekundær bebyggelse pr. ejendom. For sommerhuse samt sekundær bebyggelse, der er integreret heri, må bygningshøjden ikke overstige 5 meter og facadehøjden ikke overstige 3 meter. For fritliggende sekundær bebyggelse må bygningshøjden ikke overstige 3 meter. I tilknytning til det enkelte sommerhus begrænses opholdsarealer til maksimalt 100 m², hvilket har til formål at sikre plads til naturen og eventuelle økologiske forbindelser på de ubebyggede arealer. Tage skal dækkes med tagpap, matsorte tagsten eller plantedække, og facader skal beklædes med træ, som skal fremstå i træets naturlige farve eller udvalgte jordfarver.

For at tilgodese økologiske forbindelser i området, må der kun etableres hegn i form af læhegn omkring opholdsarealer. Derudover skal områdets beplantningskarakter fastholdes, blandt andet ved at den eksisterende træbevoksning langs Gedebakkevej og planområdets afgrænsning skal bevares, samt at øvrig træbevoksning kun må ryddes inden for en afstand af bebyggelsen på 5 meter.

Bornholms Regionskommune vurderer, at de indarbejdede tiltag i forslag til Lokalplan nr. 140 reducerer den landskabelige og visuelle påvirkning, men at påvirkningen fortsat er væsentlig. Bornholms Regionskommune vurderer også, at det ikke er muligt at reducere påvirkningen yderligere.

Bynær natur og rekreative områder

Planområdet udgør en del af et skovområde på over 5 ha, hvor offentligheden har ret til at færdes på veje og stier (gælder gående og cyklende færdsel). I de åbne ubevoksede dele af området må man færdes til fods - også udenfor stier. Området er et mindre område og der er i dag ikke egentlige stier, der skal nedlægges hvis forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 vedtages.

Miljøvurdering

Når området overgår til sommerhusområde ændres områdets status. Det vil ikke længere være muligt for offentligheden at færdes som tidligere. Det vil fortsat være muligt at færdes i området rundt om planområdet. Derfor vil der med forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 ske en forringelse af områdets rekreative værdi.

Bornholms Regionskommune vurderer dog, at vedtagelsen af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 vil have en mindre væsentlig påvirkning af områdets rekreative værdi.

Konklusion

Ved gennemgang af de 8 belyste miljøemner er det muligt at sammenfatte følgende:

- Bilag IV-arter:
 - Markfirben: Ingen væsentlig påvirkning
 - Flagermus: Ingen væsentlig påvirkning
 - Stor Vandsalamander: Ingen væsentlig påvirkning, såfremt de i miljørapporten opstillede afværgeforanstaltninger efterleves.
- §3-arealer: Ingen væsentlig påvirkning
- Skovarealer: Mindre væsentlig påvirkning
- Flora og fauna: Væsentlig påvirkning
- Spredningskorridorer: Mindre væsentlig påvirkning
- Bygge og beskyttelseslinjer: Ingen væsentlig påvirkning
- Landskabelig værdi og visuel påvirkning: Væsentlig påvirkning
- Bynær natur og rekreative områder: Mindre væsentlig påvirkning

I udarbejdelsen af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 er der integreret en række miljøhensyn, der har haft til formål at mindske den miljømæssige påvirkning i og udenfor planområdet. Der er foretaget tilpasninger af planområdet gennem ændringer i udstykningsplanen, grundstørrelsen, sikring af beplantningsbælter, udtagelse af §3 område fra planområdet, krav om at sommerhusene falder naturligt ind i landskabet og så videre.

Den miljøpåvirkning der kan opstå ved vedtagelsen af forslag til kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 er ikke hindret eller beskyttet gennem anden lovgivning.

Samlet vurdering – miljømålsætninger

En miljøvurdering af en plan skal indeholde en beskrivelse af de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på internationalt plan, fællesskabsplan eller medlemsstatsplan, og som er relevante for planen eller programmet. Det skal samtidig beskrives hvordan der under udarbejdelsen af planen er taget hensyn til disse mål og andre miljøhensyn.

Vurderingen i forhold til miljømålsætningerne skal sikre, at de muligheder, som forslag til Kommuneplan nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 giver, ikke modarbejder overordnede miljømålsætninger.

Emne	Målsætninger	Påvirkning
EF Habitatdirektivet og habitatbekendtgørelsen	EF Habitatdirektivet er en del af EUs naturlovgivning, der har til formål at beskytte naturen og naturens mangfoldighed i EU's medlemslande og globalt. EF Habitatdirektivet indeholder dels bestemmelser for særligt beskyttede arter, de såkaldte bilag IV-arter. Habitatbekendtgørelsen er den danske implementering af EF Habitatdirektivet. Målsætninger: > Streng beskyttelse af bilag IV-arter ved sikring af yngle- og rasteområdernes økologiske funktionalitet for den enkelte art. > Streng beskyttelse af bilag IV-arter ved forbud mod forsætligt	Der er i området omfattet af forslag til kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 konstateret tilstedeværelse af flagermus og stor vandsalamander Vurdering: > Det vurderes at forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 er i overensstemmelse med miljømålsætningen om at beskytte bilag IV-arter.

	drab eller forstyrrelse af individer af bilag IV-arterne	
Bornholms Regionskommunes Klimatilpasningsplan - Vand 2013	Bornholms Regionskommunes Klimatilpasningsplan - Vand fra 2013 er den lokale implementering af en aftale fra 2012 mellem den daværende regering og KL (Kommunernes Landsforening) der forpligtede alle kommuner til at lave en risikokortlægning og udarbejde et forslag til en klimatilpasningsplan. Bornholms Regionskommune reviderer i øjeblikket klimatilpasningsplanen. Revisionen er nødvendig blandt andet fordi hovedparten af de tiltag, der indgår i Klimatilpasningsplan - Vand 2013, enten allerede er afhjulpet, eller ikke længere er aktuelle, og der i dag stilles større krav til dokumentation i forhold til risikokortlægning, sårbarhedsanalyser med mere. Formålet med den reviderede klimatilpasningsplan vil være i forlængelse af formålet i den eksisterende. Målsætninger: > At beskytte mennesker og samfundsmæssige værdier, herunder tekniske forsyningsanlæg, bebyggelse, kultur- og naturværdier med flere. > At integrere klimatilpasning i kommunens planlægning og udvikling foruden i kommunens drift og vedligehold af kommunens ejendomme, infrastruktur, anlæg, arealer med flere. > At appellere til at klimatilpasning er et fælles ansvar for kommunen, forsyningselskaber, arealforvaltere, virksomheder, foreninger og borgere	Området omfattet af forslag til kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 er i mindre grad udsat for klimaeffekter som afleder et tilpasningsbehov. Der er højt grundvand i området, så overfladevand i forbindelse med ekstremregn ikke kan nedsive. Der er flere lavninger i området, som vil oversvømme ved ekstrem regn. Den største dækker både tre grunde og en vejføring. Vurdering: Da der er tale om et sommerhusområde, vurderes det, at midlertidig oversvømmelse af en vejføring er acceptabel.

	> At lave en plan der kan indgå i den overordnede vision om Bornholm som en grøn og bæredygtig ø.	
Landsplandirektiv, bekendtgørelse nr. 2448 af 13. december 2021	Landsplandirektivet giver mulighed for udlæg og omplacering af sommerhusområder i kystnærhedszonen. Målsætninger: > Mulighed for, at området ved Gedebakkevej kan udstykkes i op til 33 sommerhusgrunde > udarbejdelse af lokalplan der overfører området fra landzone til sommerhusområde.	Forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 har til formål at gøre omplaceringen i Landsplandirektivet muligt. Vurdering > Det vurderes at forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 er i overensstemmelse med målsætningerne i Landsplandirektivet. Det har været muligt at udstykke 9 sommerhusgrunde, blandt andet på baggrund af de hensyn denne miljørapport belyser.
Spildevandsplan 2023-2027	Spildevandsplanen skal sikre at spildevand bliver bortskaffet i overensstemmelse med Miljøbeskyttelsesloven	Forslag til Lokalplan nr. 140 fastsætter vilkår om at spildevand håndteres efter bestemmelserne i spildevandsplanen. Området er omfattet af spildevandsplanen

Fremtidig tilstand hvis kommuneplanen og lokalplanen ikke vedtages (0-alternativ)

Hvis forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 ikke vedtages endeligt, vil miljøpåvirkningerne beskrevet under de enkelte miljøfaktorer ikke finde sted.

0-alternativet betyder, at den eksisterende udlægning som landzone vil være gældende, og området ikke kan overføres til sommerhusområde og bebygges.

Ved at lade området overgå til sommerhusområde med de vilkår der er i lokalplanen, sikres det at der skal være beplantningsbælter rundt om grundene og at der kun må ryddes skov indenfor 5 meter af bebyggelserne. Denne beskyttelse findes ikke, hvis forslag til Kommuneplan nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 ikke vedtages, da skovområdet ikke er fredskov og godt må fældes. Det eneste område der ikke ændrer status er § 3 området, der er beskyttet på samme vis i begge scenarier.

Afværgeforanstaltninger

Generelt er udarbejdelse af forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 foregået med stor og tidlig inddragelse af fagpersoner og myndighedsområder, således at nødvendige hensyn er indarbejdet før arbejdet med miljøvurderingen er gået i gang. Nedenfor fremgår en række tilpasninger der har til formål at undgå negative påvirkninger:

- Planområdet er ændret så et beskyttet område ikke længere indgår.
- Der skal være beplantningsbælter mod gedebakkevej og mod plangrænserne.
- Sommerhusene skal placeres med en vis afstand fra gedebakkevej
- Beskyttelse af poppeltræer langs Gedebakkevej

Ud over de indarbejdede tilpasninger er det også nødvendigt at stille vilkår om afværgeforanstaltninger for sikre at der vil være en ikke væsentlig påvirkning af stor vandsalamander.

Forslag til lokalplan nr. 140 sikrer, at den naturlige vegetation skal bevares i de dele af området, som ikke bebygges eller anvendes til veje, og at træer kun må skoves inden for 5 m af bygninger. Her vil området som muligt rasteområde derfor ikke blive berørt. Men i de dele af planområdet, som påvirkes af etablering af sommerhuse og vejudlæg, vil arealet med naturlig skovbund og herunder dødt ved, som kan anvendes som rasteområde af stor vandsalamander, blive reduceret.

For at sikre, at den økologiske funktionalitet af stor vandsalamanders rasteområder inden for planområdet samlet set opretholdes på mindst samme niveau som hidtil, har Bornholms Regionskommune vurderet, at der skal laves afværgeforanstaltninger, som kan sikre, at mængden af dødt ved i skovbunden opretholdes på mindst samme niveau som hidtil.

Som området ser ud nu, er forekomsten af dødt ved i området spredt, og der er primært tale om forholdsvis mindre grene og stammer. Der planlægges for ni sommerhuse og hertil nødvendige vejudlæg. Bornholms Regionskommune vurderer, at der for hver kommende sommerhusgrund skal stilles vilkår om følgende i forbindelse med realisering af vejadgang og sommerhusbebyggelse:

I forbindelse med klargøring af arealer til etablering af veje og bygninger, hvor skovbunden skal ryddes, skal forekommende dødt ved i form af stammer, grene og stubbe placeres ud i de tilgrænsende skovarealer.

Herudover skal der på hver matrikel anlægges mindst bunke med dødt ved i en dimension på mindst 2,5 m i længden, 1,5 m i bredden og 1 m i højden (se eksempel i Figur 4 herunder) samt mindst én træstamme. Træet kan med fordel udgøres af træer, som alligevel skal skoves på matriklen i anlægsfasen. Træbunkerne og stammerne skal anlægges i den vestlige side af hver matrikel, idet dette vil give den korteste afstand til søen, hvor stor vandsalamander er registreret. Træbunkerne og stammerne skal udlægges, før de egentlige anlægsarbejder starter.

Med realisering af disse afværgeforanstaltninger vurderer Bornholms Regionskommune, at mængden af dødt ved i området vil blive mere end opretholdt, idet eksisterende dødt ved vil blive bevaret i området samtidig med, at der udlægges nye træbunker og stammer på hver grund. Herved vurderes det, at områdets økologiske funktionalitet som potentielt rasteområde for stor vandsalamander vil blive opretholdt.

Kravene om afværgeforanstaltninger vil blive stillet i forbindelse med den senere bygge- og vejmyndighedsbehandling af de projekter i form af byggeri og veje, som lokalplanen muliggør.

I Anlægsfasen

Bornholms Regionskommune har vurderet, at stor vandsalamander kan anvende planområdet som vinterrasteområde. Der kan således være risiko for individdrab eller forstyrrelse af arten, hvis der udføres anlægsarbejder i den periode, hvor dyrene kan opholde sig i området.

Bornholms Regionskommune vurderer, at der er muligheder for at afværge forsætlige drab eller forstyrrelser. Afværge kan ske ved, at anlægsarbejder begrænses til de perioder på året, hvor stor vandsalamander ikke anvender området som rasteområde. Idet stor vandsalamander vandrer til ynglevandhullerne i marts-april og først går på land igen senere på sommeren, vurderer Bornholms Regionskommune, at anlægsarbejder vil kunne udføres i perioden maj-juni uden risiko for forsættlig at påvirke stor vandsalamander i deres rasteområder. Alternativt kan afværge ske ved, at der i anlægsfasen opsættes midlertidige paddehegn omkring arbejdsområderne, som skal forhindre individer af stor vandsalamander i at vandre ind i arbejdsområder, mens der arbejdes i området med tunge køretøjer og maskiner. Paddehegnene skal være etableret forud for anlægsarbejdets start, så de hindrer padden i at komme ind på området fra søerne vest for planområdet og skal opsættes i perioden maj-juni, hvor dyrene ikke anvender området som rasteområde.

Vilkår om perioden for anlægsarbejde eller opsætning af midlertidigt paddehegn i forbindelse med anlægsfasen vil blive stillet i forbindelse med den senere bygge- og vejmyndighedsbehandling af de projekter i form af byggeri og veje, som lokalplanen muliggør.

Overvågning

En miljørapport skal indeholde et forslag til overvågningsprogram vedrørende de emner, som miljøvurderingen behandler, jævnfør miljøvurderingsloven § 12, stk. 4 og bilag 4.

Bornholms Regionskommune vurderer at det ikke er nødvendigt at opstille overvågningsprogrammer for at sikre at de opstillede afværgeforanstaltninger for stor vandsalamander efterleves.

Det vurderes at være tilstrækkeligt, at de opstillede afværgeforanstaltninger reguleres gennem bygge- og vejmyndighedsbehandling af de projekter i form af byggeri og veje, som lokalplanen muliggør.

Sammenfattende redegørelse

Dette afsnit skrives, når forslag til Kommuneplantillæg nr. 32 og forslag til Lokalplan nr. 140 har været i høring. Heri beskrives, hvordan miljøhensyn er integreret i planen og hvordan miljørapporten og de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning.